

42953

ION PILLAT

GRĂDINA ÎNTRE ZIDURI

POEZII

Marcel Pă

BUCUREȘTI

Editura Librăriei SOCEC & Co. Societ. Anonimă

1920

BIBLIOTECA CENTRALA
UNIVERSITARA
BUCUREȘTI

Cota 42953

Inventar 426348

458069

Maroș

ION PILLAT

GRĂDINA
ÎN TRE ZIDURI

POEZII

BUCUREȘTI

Ediția Librăriei SOCEC & Co. Societ. Anonimă

1920

42953

Biblioteca Centrală Universitară
BUCUREȘTI
Cota 42953
Inventar 426.348

1097/09

B.C.U. Bucuresti

C426348

Et pour voir des jardins je fermais les paupières...

ALBERT SAMAIN.

MARCELA

Stiu bine, cei de-afară văd ziduri cenușii,
Nebănuind grădina în care m'am închis —
Dar pentru tine singur, ce nu poți să nu vii,
Copacii mei din suflet spre ceruri i-am trimis.

SOLIA CĂPRIOAREI

.... Dar netezind alene al rochiei larg fald,
Domnița 'nlănțuită de vrăji medievale,
Sub desflorirea serii ce'n juru-i se prăvalesc
Ascultă căprioara sosită ca herald.

« Cuprinde-mă, Domniță, cu brațul mic și cald,
Și să pornim... Nuntașii au poposit în vale.
Viața te așteaptă cu surle și chimvale,
Și vreau în ea și visul și ochii să ți-i scald. »

Domnița îi răspunde: « Le spune, dulce crăinic :
Domnița mulțumește străinilor ce-o vor,
Dar simte'n astă seară că visul e mai trainic,

Nedepășind sfielnic grădina între ziduri
Cu pajiștea mai moale ca lâna din covor,
Mai verde decât fierea pe smălțuite bliduri.»

BALTA

Coclindu-și putregaiul și apele amare,
Zărirăm în arșița cumplită de amiază
Pe Bărăgan, departe, lucirea unui iaz
Opală moartă prinsă într'un inel de sare.

Ți-am spus pe țarmu-i : « Balta aceasta mă'nfioară,
Nu tremură pe dânsa nici cer, nici nori, nici sori.
Și sub povară sură și grea de cositor
Oglinda ei nu simte lumina din afară.

Nici salcia pe maluri frunzișul nu și-l plânge,
Nici nufărul pe apă nu râde alb în stuf...
Pe maluri ning scaeții zadarnicul lor puf,
Pe apă ca un blestem pustiul se răsfrânge. »

Lumina serii însă se răspândi pe iaz,
Și se făcu din apa murdară o grădină,
În care cresc din fire și pete de lumină
Zambile și lalele și roze de Șiraz.

Și când lumina nopții svârlit-a micșunele
Pe pajiștile apei și lin le-a răsfiat,
Când cerul, pentru clipa de taină, și a lăsat
Pe-aleele lichide prundișul alb de stele,

Noi în genunchi căzurăm...

Petale cu petale,
Din balta cea mai tristă, grădină ai făcut.
O, Doamne, înflorește și bietul nostru lut
Cu o rază pogorită din darurile Tale.

SOROR SANCTA, MATER DOLOROSA...

Orugă de monah, în strană chlemând suava ta iubire,
Din argintările 'nserării, din neaua crinilor cumiști,
Ne-a dărui, neprihănită, o soră albă printre sfinți,
— Mario, zâmbet de fecioară și prea curată ispitire.

Un strigăt sfâșiat de mamă mebunită de mahnire,
Pe lângă fiul ei ce moare, în clipa moartelor credinți,
Te-a preschimbât în alinarea nevindecatei suferinți,
— Mario, maică 'ndurerată și viu izvor de izbavire.

Dar cine-a fost copilul mistic, naivul suflet primitiv,
Ce fermecat de amândouă te-a presimțit, Madonă, care
Ascunzi o dragoste de mamă sub sfiiciuni de soră mare,

Și te a lăsat să fii în inimi (precum își întregește roza
Prin cea mai fragedă culoare parfumul cel mai fugitiv)
Maria, zâmbet de fecioară, Maria, *mater dolorosa*.

LOGODNĂ MISTICĂ

Ti-e trupul mai curat ca o zăpadă
Ce-așteaptă îngerii în noaptea de Crăciun.
Dar ochii tăi de azur n'ajung să vadă
La pământeștile răspântii drumul bun.

Ti-e trupul ca un clopot de cleștar,
Dar nimeni nu-i vecernii'n el să sune...
Și'n schituri tănuite, în zadar,
L-ai aplecat în chip de rugăciune.

Căci a rămas în rarul lui potir
Ca drojdie un suflet de ispită
Și ce atinge'n ale lui iubiri
Se stinge ca o floare otrăvită.

Ci trupu-mi, ars de patimi, e-un tăciune
(Lumină fu în jaruri de dorinți)
Doar sufletul vibrând cu mii de strune,
Păstrează răul vechii biruinți.

În paturi largi îmi las când vine seara
Un trup atins de moartea tuturor,
Dar sufletul nu-și uită întruparea
De Arhanghel sfânt în alb triumfător.

Și când, ocnăș, îmi duc prin praf ghiuleaua,
Îmi sună nemurirea'n lăntul greu.
O, de-am avea: eu, trupul tău ca neaua,
Tu, sufletu-mi de tânăr Dumnezeu —

Cu-o clară palpitare de lumină
Răsfrântă de cerescul tău contur,
Am trece prin zăbrelele de tină
Deasupra coliviei de azur.

Intinde-mi dar iubirii viitoare
Un curcubeu de irizate punți.
Privește : catedralele stelare
Ne-așteaptă pentru misticele nunți.

-426.348-

TREI INGERI SBOARĂ

Trei ingeri sboară'n asfințit ;
Doi tac și unul a grăit :

E liniștea atât de mare...
Aud a florilor suflare.

Trei ingeri sboară'n asfințit ;
Doi tac și unul a șoptit :

E liniștea atât de sfântă...
Aud cum stelele ne cântă.

Trei îngeri zboară'n asfințit;
Toți tac și unul s'a gândit:

Ce șomote înfricoșate...
Aud o inimă ce bate.

CA SĂ SUIM LA TINE...

Ca să suim la tine, rămână'n vale casa,
Căci sufletul ne cere desăvârșitul cuib.
Să părăsim ceaslovul, mătaniile, răsă,
Și rugile cu care icoanele'mi Imbuib.

Ca să suim la tine, să stăm ca și natura
În răsărit de soare: să fim curați și goi
Ca plopul din lumină ce'și mișcă frunzătura,
Ca sborul fără umbră al unui pițigoi.

Ca să suim la tine, să mergem dimineața,
Când limpede e cerul prin ramuri ca un lac,
Ca răutatea noastră să piară ca și ceața
Sub razele ce'n suliți pe smârcuri se desfac.

Ca să suim la tine, să trecem prin livadă
Ca să ne ningă floarea de zarzăr și de prun...
Ca sufletul, pe munte, când schitu'ți o să'l vadă,
Sub boltă să se-ascundă cu aripi de lăstun.

SEARĂ LA MIORCANI

Eși din satul alb și vino să vedem ca de pe plajă
Cum, lățindu și unduirea, vine unduind pământul,
Largul ocean pacific ce și încremeni avântul.
Suflete, privește bine și de-acuma ține strajă,
Căci coboară inserarea și ne bate'n față vântul.

Ritmic, lanuri nesfârșite mișcând valul lor de spice,
Il pornesc din capul zării ca să'l frângă'n cap de sat;
Il izbesc de un dig de cridă, îndârjit și îndesat;
Il respiră printre case, ce se'nțearcă să'l despice,
Și'n ogrăzi îmbălărite, străbătând, l'au revărsat.

Ca un far de platră, turnul, dârz biserica și ridică.
Clopotul de seară i paznic veșnic trist și veșnic treaz.
O cireadă răslețită la pășune pe islaz,
Pare un stol de păsări albe ce se lasă fără frică
În furtuni, pe pieptul verde al înaltului talaz.

De praf alb umflându-și pânza pe albastrul depărtării,
Navighează șarabane: repezi luntri de pescar,
Și în urmă fuge drumul, ca o părtie de var
Peste valuri, spre coșare potmolite'n largul țării
Ca vapoare părăsite de demult de marinar.

Și păreați în miezul serii, ce conturul vă'necase,
Voi, înalte ierbi cosite, voi, sulfine mici, și voi,
Flori de câmp neadunate și culcate în trifol:
Alge verzi și anemone palide și lungi sargase,
Înșirate pe nisipuri de-al refluxului și voi.

Dar țărani cu grebla'n mână, adunară goemonul.
Lângă o mare de fânețe, pe un țărm închipuit.
Și un clopot, de departe, de vecernii a vuit,
Și din port în port plutește și se înmulțește zvonul,
Și treptat, din undă'n undă, cântecul s'a mântuit.

S'e noptează... și câmpia își ascunde oceanul..
Suflete, ce'n scoica nopții ești bolnavul mărgărit,
Pentru pământene drumuri ori-ce suflet e oprit,
Dar privește cu nesațiu, de odată, la limanul
Oceanului ce-acuma transparența și-a mărit.

Fără valuri, fără maluri și cu lăciu de fosfor,
Peste tine își boltește limpezimea ideală,
Marea cea adevărată, nălucită și reală,
Unde trupul nu mai este pentru visuri necrofor,
Unde inima nu minte, unde dorul nu înșeală.

Linște desăvârșită... Cu lumina ei verzuie
Pâlpăe în farul umbrei, pe un țarm divin, o stea.
Și desfășurându-și pânza, norul ne mai vrând să stea,
În chip falnic de galeră spre țării încet se suie...
Dar galera se scufundă și rămâne numai ea.

Suflete, te pregătește, vântul serii bate încă...
Ce corăbii ne vor duce, vis și trup, la Dumnezeu?
Clopotul de seară sună de plecare și mereu
Faruri noi se-aprind în stele pe un țarm de crez și stâncă.
Pe un țarm la care poate n'o s'ajungi nici tu, nici eu.

PORUNCA

Deschide-te naturii ca mugurul luminii
Și sparge închisoarea îngustului tău trup !
Simțirile să-ți fie albinele grădinii,
Brăzdând în sbor văzduhul, cu aurite lini,
Ca soarele să-l prindă în mierea unui stup.

GLOPOTE, SUNĂ...

Clopote sună...
Dar pentru cine?
Dormi. Noapte bună,
Suflet de plumb.

Stele de-acuma...
Dar pentru cine?
Lacul și bruma
Lunii pe el.

Nourii repezi...
Dar pentru cine?
Sălcii și lebezi,
Nuferi și-un crin

Singur pe lume...
Dar pentru cine?
Alb, ca din spume,
Suflet de plumb.

MĂNĂSTIRE

Au trecut porumbii vineți pe un cer ca iazul morii,
Verde șters cu fire de-aur în amurguri de mătăasă,
Și'n grădina mănăstirii regăsite mi te lasă
Să fii dragostea curată din priverile surorii.

A tăcut fântâna serii în oglinzile ce poartă,
Printre roze în risipă, câte-un mugur nou de stea...
Fii-ne Binefăcătoarea ce din inimă ne ia,
Pentru primă veri eterne, floarea veștedă și mórta.

Și-au căzut în iarba nopții pârghițele caise,
Și ca inimi sângerânde, de odată, s'au deschis...
Nu atinge rodul putred de păcate și de vis;
Ci, mai sus de amintirea voluptăților ucise,

Și cu mâini întinse'n darul cerului desfășurat,
Fii Grădinăreasa sfântă culegând (pentru ce masă?)
Printre stele sfoliate în penumbra de mătăasă,
Fructele sonore care cad din clopotul visat.

SATAN

Și negura în juru-mi creștea tot mai adâncă...
Uitasem orgă, rugă și psalm și mântuire,
Când dreapta Lui, întinsă în dar de răsvrătire,
Trăsni în două noaptea masivă ca o stâncă.

Prin surpătura umbrei atinsă de-a Lui pală,
Trecură ca'n legende martirele Lui pale,
Din vremuri zugrăvite pe geamuri ogivale...
Și clopote sunară în pacea monahală.

În fața mea, deodată, Arhanghel prea înalt,
Satan trăi de flacări în negrele vitralii,
— Rozace de lumină și Domn al catedralli —
Fulgerător de patimi sub aripi de bazalt.

A spulberat cu'n deget : altar, catapeteasmă
Mi-a șters cu o privire și dragoste și ură,
Și-a înflorit, zâmbindu-mi, uscata mea făptură,
Cu sevă, cu dorință, cu flori și cu mireasmă.

Apoi lărgind aripa puțin, făr'de povară
Impuse catedralei pădure iar să fie..
Și iată că din piatră vlăstarul cum învie,
Se arată pe sub ramuri păgâna Primăvara.

Sub ceruri troenite cu floare de calis,
Pași zeița goală și botticelliană,
Svârlind polen, iubire, viață și prihană...
Și se făcu o țară de muzică și vis,

Născută din suspinul de dor al Primăverii :
O țară unde îngeri cu penele cernite,
Psalmodiind litanii și leturghii oprite,
Melodios, în taină, se închinau plăcerii,

Și unde androgine cu ochii de opale,
Mușcând în sânuri crude ca'n galbene lămâi,
Vedeau cu nepăsare prin fumul de tămâi,
Cum mor crucificate sfioasele vestale.

Atunci grăi Satana : «Alege a ta cale !
Pe cruci plâng șapte sfinte fecioare fără vină,
Dar șapte demoni tineri slăvesc a mea grădina
în ciuda celor șapte virtuți teologale.»

Și aripele Sale când larg mi le deschise :
Se sparse'n țandări cerul, pământul ars fu jar,
Dar noi, senini, sburarăm din ultimul hotar
Spre iaduri înflorite cu patimi și cu vise.

NARCIS

Din apele tăcerii,
Irișii serii
Pe oglinzi tremurătoare de lacuri s'au deschis..;
Plecat pe 'nchipuirea pe care o visezi,
Narcis,
Palid Narcis, ne spune în visul tău ce vezi?

• Văd printre ramuri, seara,
Cu ochi de dor,
Cu ochi de micșunele un minunat păstor.
Și nu-i
În toată țara,
Cât ține primăvara,
Icoană mai frumoasă ca zâmbetele lui.

Văd pe Narcis,
 Dar ca'ntr'un vis:
 La ori și-ce mișcare ce, doritor, o fac,
 Sfios
 El piere'n lac...
 Și nu mai văd nimic
 În umbră... »

S'au scuturat
 Irișii serii.
 Ulciorul clar al lunii pe lac s'a răsturnat...
 Plecat pe 'nchipuirea pe care o visezi,
 Narcis,
 Palid Narcis, ne spune în visul tău ce vezi ?

«Văd prin rogoz
 Un zeu străin,
 Al meu, al tău și-al nimănui...
 Văd fruntea lui
 De fildeș ca și luna în zori pe cerul roz.
 Văd brațul lui divin
 Ca și un crin
 Taiat, ce-ar odihni și-ar tremura pe lac.

Văd ochii lui mai sfinți
Căci au gândit păcate și patimi și dorinți,
Dar le au uitat...
Și nu mai văd nimic,
Căci se desfac
Iar norii... »

Din apele tăcerii,
Irișii serii
Pe-oglinzi tremurătoare delacuri s'au deschis...
Plecat pe 'nchipuirea pe care o visezi,
Narcis,
Palid Narcis, ne spune în visul tău ce vezi ?

« Nu văd nimic...
O, frate,
Văd cerurile toate.
Văd umbra umbrei mele prin stele de argint.

LEDA ȘI LEBĂDA

« Ce nufăr mare tremură pe lac?
Ce pânză ninsă flutură prin stele?
Ce aripe, ce visuri, se desfac
Sfidând cenușa patimelor mele?

Revino, purtătoare de solie!
Pe lacul clar, cu stele pietruit,
S'a scuturat o înflorire vie...
Icoana ta în suflet mi-a zâmbit.

Nici biruința omului sălbatic,
Nici lesbienele înlanțuiri,
N'or mai aprinde focul nebunatic
In care-am ars cu trup și năluciri.

Destule brațe mi-au fost vii colane
De șerpi pe-un gât de nalbe și de crini.
Destule mâini — ciudate scorpioane —
Mi-au otrăvit umbritele grădini.

Vlsez acum apropieri de pene
Pe-un trup sătul de grelele plăceri.
O, brațe aripi, degete de pene,
Redați-mi, dați-mi alte mângăeri!

Și fulgii tăi ca fulgi de zăpadă
La buza mea nu s'or topi... și'n veci
Te voi urma, o, pasăre de pradă,
Cu soarele în aripele reci.

• Nu veșteji, o, Leda, cu mâna ta păgână
Omătul primăverii pe-ai visului gutui.
Rămâne floare numai pe ramurile lui :
Din înfloriri plapânde, în mâini ce-o să-ți rămână?

Nu săruta cu buza, în noapte, apa clară,
Pe care înstelarea așteaptă s'o cuprinzi.
Nu'i cerul de pe unda curatelor oglinzi,
În pumnii tăi o apă opacă și murdară?

Cu poftă îndrăsneată, nebune, nu atinge
Înăripirea vie a visului ce port.
Nu'mi doborî avântul în praf, cu lutul mort
Ce ancorează vântul iubirii și'l învinge.

Femeie, nu ajunge să rupi din pene sborul ;
Ca să te'nalți cu visul, de huma ta să'l legi...
Cu mâini înnebunite zadarnic îl culegi :
Îți scapă nemurirea și prinzi doar muritorul.

Căci Lebăda, căci floarea aceasta de zăpadă,
Alunecând stăpână pe zarea inimii,
Deapururea departe, în veci, o vei privi.
Cu sufletul nostalgic, din nalta balustradă,

Din țara unde visul e frate de durere
Al frunților crescute sub ceruri de amurg,
Din sfintele pridvoare de-asupra căror curg
Simbolurile clare culese în tăcere. •

LEDA

Intr'o țară unde Visul e stăpân peste Durere,
Intr'o țară de văzduhuri adumbrite de amurg,
Sus, pe'naltele terase, peste care sboruri curg :
Freamăte fâlfaitoare într'un fluviu de tăcere,

Leda mai visează încă minunatul trup de pene,
Lebăda ce nu dispăre de pe cerul legendar...
Și iubirea-i cere încă zeilor înalți, ca dar
Mângâeri înaripate dulci ca fluturări de gene.

Iat'o, albă, cu penetul de zăpadă nupțială,
Pasărea atotcurată, nepătată de iubiri,
Cum își lasă lin, în sboruri vestitor de năluciri
Crinul gâtului subțire pe a penelor petală.

Și fecioara îndrăsnește brațe dornice să'ntindă
n amfora ei de argilă pieritoare, vie vrea
Să culeagă înflorirea de lumină și de nea,
Ca din smulsele avânturi, roza vântului să prindă.

Dar lăsând pământul jalnic și iubita ce se miră,
Pasărea născută pentru siderale cununii,
Își ridică hieratic spre-ale stelelor domni
Aripile nălucite, arcuite'n chip de liră...

Tristă Leda, tristă Leda, nu răpui din pene sborul.
Ca să te înalți cu Visul de țărâna ta nu-l legi...
Și cu mâini înfrigurate în zadar vrei să'l culegi,
Căci îți scapă nemurirea și prinzi numai muritorul.

HELLADA

Pe țărmul unde vineți chiparoșii
Brăzdează seara cerul de smarald,
Și unde marea poartă pânze roșii
Ca portocale mari, pe valu'i cald,

Acolo și de Fidias sculptată,
Marmoreeană ca și visul trist,
Fecioara stă cu fața îndreptată
Spre noapte și spre golful de-ametist.

Zadarnic, din idile arcadine,
Păstori frumoși și goi ca niște zei,
Cu ramuri verzi dând, vântule, în tine,
Gonesc întineriți de dragul ei.

Ea stă divină și de piatră dură,
Căci nu s'a desfăcut de Dumnezeu...
Sub scutu'i marea lui Homer murmură
Și mai răsună lira lui Orfeu.

Ce dragoste nebună mă ridică
Spre cerul lui Platone și Plotin?
O, Pallas, dă'mi din fruntea ta unică
Unitul ram de laur și măslin.

UNEI AMFORE

Tu, amforă, ce ai pe tine
Pecetea visului elin,
Desmormântată din grădine
Umbrite încă de măslin,

Turnat-ai vin bălai ce face
Un cer de nouri, instelat,
Și din greoaie minți opace
Alcibiade și Socrat ?

Vărsat-ai, galben untdelemnul
Pe mușchii sculpturali ai forții ?
Păstrat-ai pe altar îndemnul
Luminilor în lampa morții ?

Ai fost o urnă cinerară
Sau vasul vesel de parfum ?
S'a scurs prin tine apă clară ?
Ai scuturat pământ și scrum ?

Nu știm și nimeni n'o să știe,
Căci, amforă, rămas-ai goală.
Dar, precum ești, porți o beție
Cu mult mai grea în a ta oală.

Și înălțându-te la gură,
Sorbim Hellada și Olimpuț,
Cu toate setele ce fură :
Pe noi ne 'mbată numai Timpul.

ACI SOSI PE VREMURI...

La casa amintirii cu-obloane și pridvor,
Paianjeni zăbreliră și poartă și zăvor.

Iar hornul nu mai trage alene din ciubuc
De când luptară'n codru și poteri și haiduc.

În drumul lor spre zare îmbătrâniră plopil.
Aci sosi pe vremuri bunica-mi Calyopi.

Nerăbdător bunicul pândise de la scară
Berlina legănată prin lanuri de secară.

Pe-atunci nu erau trenuri ca azi, și din berlină
Sări, subțire-o fată în largă crinolină.

Privind cu ea sub lună câmpia ca un lac,
Bunicul meu desigur i-a recitat *Le Lac*.

Iar când ca umbre berze de-asupra casei cad,
Ii spune *Sburătorul* de un tânăr Eliad.

Ea'l asculta tăcută, cu ochi de peruzea...
Și totul ce romantic ca'n basme se urzea.

Și cum ședeau... departe un clopot a sunat,
De nuntă sau de moarte în turnul vechi din sat.

Dar ei, în clipa asta, simțeau că-o să rămână...

De mult e mort bunicul, bunica e bătrână...

Ce straniu lucru : vremea ! — Deodată pe perete
Te vezi aevea numai în ștersele portrete.

Te recunoști în ele dar nu și'n fața ta,
Căci trupul tău te uită, dar tu nu'l poți uita...

Ca eri sosi bunica... și vii acuma tu :
Pe urmele berlinei trăsura ta stătu.

Acelaș drum te-aduse prin lanul de seară.
Ca dânsa tragi, în dreptul pridvorulu., la scară.

Subțire, calci nisipul pe care ea sări.
Cu berzele înrânsul amurgul se opri...

Și m'ai găsit, zâmbindu-mi, aproape pueril,
Când ți am șoptit poeme subtile de Merrill.

Iar cānd in noapte cāmpul fu lac intins sub lunā
Și-am spus *Balada Lunei de Horia Furtună*,

M'ai ascultat pe gânduri, cu ochi de ametist,
Și ți-am părut romantic și poate simbolist.

Și cum ședeam... departe un clopot a sunat
—Acelaș clopot poate— in turnul vechi din sat...

De nuntă sau de moarte, in turnul vechi din sat.

STEAUA

În geamul înserării o stea a strălucit,
Aproape de copilul cu fruntea pe fereastră...
Și mâna lui atinge în dorul fericit
Ființa de sclipire plăpândă și albastră.

Trecură ani ca zile... pe geam aceeași stea...
Un om ridică ochii lui searbezi de pe carte,
Dar el, deși o vede, acum n'o mai vrea,
Căci a citit pe Kepler și crede că'i departe.

CINA CEA DE TAINĂ

Prin ulmii de sub vie, pe deal, mai știi tu casa
Ce albește ca și oul în cuib sfios de foi ?
Mai știi tu cerul serii cu fețe ca mătasa
Și clopotul cirezii venind de la zăvoi ?

Îți mai aduci aminte priăvorul prins de viță,
Și cina cea de taină, tacâm lângă tacâm,
Și masa presărată cu flori de lămâiță,
Și carele spre noapte gemând pe caldarâm ?

La masă, țil tu minte, noi doi cu fericirea,
— Doar greerii ținându-i isonu'n depărtări —
Și noaptea câmpenească albastră ca iubirea,
Și vorbele 'ngânate mai dulci ca sărutări ?

Intâia stea prin frunze creștea tremurătoare
Când licuriciu'n umbră trecu tremurător...
Prin uimii de sub vie, mai știi tu casa oare
Și umbra ș'al meu suflet, și steaua ș'al tău dor ?

JUCĂRII

Dar ce m'a pus, în seara aceasta de Crăciun,
Să iau în mână lampa, să dau în lături ușa?
În fața mea stă calul de lemn și stă păpușa
Cu suflet de țărățe, nevinovat și bun;

Stă micul tren mecanic în gara lui prea mică;
Stă — câmp de luptă — masa soldaților de plumb;
Ca galbene ghiulele stau boabe de porumb,
Stricând orânduiala oștirii fără frică;

Și stă deschis de-atuncia albumul de imagini,
Ce deschisese țara de fantasmagorii.
Azi chipurile'i șterse sunt numai mărturii
Că ochiul nu revede la fel aceleași pagini.

Căci unde-i trenul fulger pentru'nconjurul lumii?
Armatele pornite spre stăpânirea ei?
Păpușile sfioase în rochii de femei,
Primindu-ne iubirea sau îndrăsneala glumii?

Cu primul dor de ducă ce'n mine isvorit-a,
Azi unde-i calul Vinteș să sufle foc pe nări?
Aceste biete lucruri, ce fură îmbătări,
Să fie mai reale când moarte's într'atâtal...

În față am doar calul de lemn, am doar păpușa
Cu suflet de țărățe, nevinovat și bun..
Și mă gândesc în seara pioasă de Crăciun,
În care'mbătrânirea și-a strecurat cenușa,

Că va sosi și ziua când fără ochi și mână
Voi reveni — de ce nu ? — în vechiul meu iatac
Spre a simți cu milă cum toate se prefac
În jucării menite străine să'mi rămână.

Ca'ntotdeauna sta-vor : și tocul și caietul
Și fila încărcată cu colb de poezii.
Într'un pahar mixandre uitate-or putrezi,
Și cucul din ceasornic își va urma tabletul.

Și versurile mele îmi vor cerși oprirea.
O, strofele pe care, ani lungi, că un zaraf
Le am strâns cu sârg în suflet, le am cântărit în vraf,
Gândind cu vorbe de-aur să cumpăr nemurirea.

Dar sfintele silabe cu rimă și cezură,
Ce-mi sunt acuma : cântec, icoană și parfum,
Nu vor pătrunde până în visul meu postum
Descătușat din steiul de pământescă zgură.

Voi recunoaște totuși pe polița unică:
Poeme de-Eminescu, Flori Sacre, Amăgiri...
Și fata mlădioasă cu coapsele subțiri,
Ce'n patu-mi doarme goală, în ghem ca o pisică.

Le-oi recunoaște toate, nepricepând nimic
Din câte astăzi omul ce sunt, iubește'n ele.
Și le-oi privi cu aceeaș mirare ca pe-acele
Relicve moștenite de la copilul mic.

NOAPTEA SCADE...

Noaptea scade...

La fereastră, lângă stele trupu-mi șade...

El cu mine...

Foc în sobă, somn în gene... și e bine.

Ce tăcere!

Chiar gândirea-mi glas lăuntric nu mai cere
în granit,

Total pare de-a vecie 'ncremenit.

... Tac... tic-tac..
Stă de vorbă cu obiecte care tac,
Singur viu,
Orologiul din perete cum îl ştiu.

Şi pe rând
Tot aceleaşi linii negre numărând,
Minutarul
Timpului atotputernic svârle zarul.

Dar cu ora,
Fălfăind în sboru-i tânăr, aurora
Ne trezi
Mai săraci, în jocul vremii, cu o zi.

FEMEEA DE PAJIȘTE

Cum goală te-ai oprit pe pragul
de cer, de iarbă și lumină,
Visez, ori ți-ai schimbat aeeva
Involtul trup într'o tulpină?

Ca ramuri brațe împăcate
Intinzi uitând de dor, de ură,
Și părul tău în vânt rămâne
purtat în chip de frunzătura,

Infășurată'n tinerețea

copacilor din primăvară,
In tine — ca sub mușchi izvorul —
se urcă seva și coboară.

Și cum te odihnești plâpândă

pe-un plai cu plante fără număr,
O, lasă, rogu-te, visarea-mi
să se aplece pe-al tău umăr,

Ingădăue un gând iernatic,

sburând cu aripi oboseite,
In fâlfăit de dor să cadă
pe tine, pe nebănuite.

Deși frunzișul supt de soare,

In ploaie veștedă revine,
O, sănătatea de-a înfige
In huma neagră rădăcine!

SEPTEMBRIE

O foaie se desprinde din crâng și calendar:
De-un an o așteptase Septembrie ca dar.

Tot ce legat fusese, de-acuma o să sboare.
Lumina e mai caldă, deși e mai răcoare.

Colorile învie pe moarte frunzăturii,
Dând farmecu 'nflorii declinului naturii.

Și tremurând în vântul ce-o smulge și o ridică,
O pasăre de aur e frunza cea mai mică.

În zare cine 'nscric al berzelor triunghi ?
În inimi cine 'nfige trecutul ca un junghi ?

Vezi Toamna și Amintirea — surorile divine —
Când una ne sosește și cealaltă revine.

Zadarnic cred că vremea cu anii a crescut :
În fiecare toamnă reintru în trecut.

Copilăria-mi toată dă busna la uluci,
Când stă la poartă coșul cu struguri și cu nuci.

IN LUNA IN CARE PĂLESC TRANDAFIRII

In luna in care pălesc trandafirii
Pe veșteda scoarță de foi ruginii,
In inima tristă îndemnul iubirii
Foșnește și crește și așteaptă să vii...
In luna in care pălesc trandafirii...

Și vise și doruri, ce nu le mai știi,
In ploaia de aur, aduc amintirii
Brumatele roade a florii de-o zi,
Aprinsă și stinsă pe ramul iubirii,
Cu vise, cu doruri, ce nu le mai știi...

In luna în care pălesc trandafirii
Pe aurul veșted din foi ruginii,
Petalele sboară din floarea iubirii,
Deschise în vise ce nu le mai știi...

E luna în care pălesc trandafirii...

IN PARC

Când am venit târziu ca să te caut
În parcul îmbrăcat în frunză lată,
În parcul năpădit de ierburi rele —
Depart, pe-o cărare neumblată,
Zării pe Zeul Toamnei trist și singur.

Cum alergam cu dorul dealtădată,
Purtând în suflet rediurile verzi
Și cerul clar și iarba cu zorele
Și visul viu, în care să te pierzi,
Am stat pe loc legat de-o melodie,

Căci Zeul Toamnei pe un flaut de-aur
Imi tălmăcea trecutul în surdină,
Și soarele se stinse prin frunzare,
Palind încet cu galbenă lumină,
Iar cerul se făcu de-aramă roșie.

Și frunzele sburară de rugină,
Ca fluturi mari cu aripe ciudate.
Vicleanul zeu cânta acum mai tare:
Și frunzele foșniră spulberate..
Foșniră cum foșnește amintirea.

TOAMNA

Au vuit prelung ca vântul pasările migratoare
Peste casa părintească unde eri m'am regăsit
Singur cu lumina, care galbenă venea din soare
In odaea dealtădată să-mi ureze bun sosit.

Toamnă, iată-ne 'mpreună, gospodină ce porți cheea
Ruginie ca o frunză, a trecutului meu mort.
Toamnă, iată-ne alături, noi cu visul, pe alea
Nucilor ce ancorează pentru iarnă 'n al tău port.

Precum seara, pe câmpie când fășii se prinde ceața,
Tot auzi sunând vecernii și nu știi de unde vin,
Sub frunzarele rărite amintirea chiamă viața,
Dar trecutul îi răspunde ca un clopot în declin.

Zile albe, zile negre... ce străine, ce departe,
Buclele în care dörul meu de cer l'am îngropat...
Toamnă, lasă-mă să mângâi părul tău de frunze moarte,
Părul tău de aur roșu și de soare întrupat.

BALADA TOAMNEI

În parcuri frunza cade arămie
Pe pajiști unde eri zâmbise Mai,
Și în avuzuri lunecă pustie
Pe apă'n care dorul ți-oglindiai,
Azi singur al păunilor alai
Mai înflorește pacea din grădină,
Iar eu, simțind zăpezile ce vin
Și presimțind durerea ce-o să vină,
Rechiem în țări de geruri și de chin,
Iubirea ce durerile alină.

Pierdută e a verii frenezie
Cu Pan suflând în trestie de nai.
De-acum să sune dulcea melodie
A toamnei... Tristă inimă, ce n'ai
Iubitele pe care le visai,
Privește cum apare de senină,
Prin seara'n care ninge aur fin
De foi îngălbenite de lumină,
Cu ușurința unui sbor divin,
Iubirea ce durerile alină.

Din depărtări în depărtări adie
Cum, în amurguri, zurgălăi de cai
Răsună, pier, și tremură, și'nvie
Nostalgic, pe un drum care'l uita!...
O, suflete, bolnav al meu, ce ai?
E ca o rază caldă de lumină
În țara peste care norii vin
S'arunce umbră, jale și ruină,
Și e prin ceața veșnicului spleen
Iubirea ce durerile alină.

SOLIE

O, toamnă, fie voia ta regină !
Tu, care faci din trandafir un spin,
Tu, ce pe codri de-aur prinzi rugină,
Tu, ce-ai sădit alături de suspin
Iubirea ce durerile alină.

COPIL DE ODINIOARĂ

Prin iarnă din cămara zăvorită
Se furișează cald miros de mere,
Readucând în vremea viscolită
A toamnelor trecuta mângăere,
Când sufletul împovărat venise
Cu târna lui de poame și de vise
In casa amintirilor închise.

Și'n inimi amorțite de-a lor strajă,
Străbat adânc, îmbălsamând gândirea,
Cu seva lor fierbând din nou sub coajă,
Copilărescul dor și amăgirea...

Și'n inimi, viu ca și întâia oară,
Te scoli încet, o, tu de-odinioară,
Din somnul tău, copil de odinioară...

PRIVIND LUCEAFĂRUL

Cat vezi cu ochii: numai cer
Și flota norilor gonaci.
La ancoră câți-va copaci,
Pe țarmul marelui mister.

Te simți grăunte de piper,
Gândac, în iarba cu gândaci
În care, trup și suflet, zaci,
Privind luceafărul străjer.

Dar — uimitoare biruință —
In miligramul de ființă,
Un martor `cerul și-a ales.

Căci de n'ați fi, voi, ochi de-argilă,
Ar fi lipsită de'nțeleș
Nemuritoarea lui vigilă.

FURNICA

In liniștea de aur a serii, omul ară...
Și plugul greu și boii și el, par jucării
De lemn pe șahul negru și verde din câmpii:
Deasupra lor domnește un cer de primăvară.

In brazda răsturnată, în care germinară
Atâtea azimi albe—dar pentru alți copii,
Adânc înfige fierul, și'n gânduri cenușii
Se-oprește, frânt în două de truda seculară.

Dar n'a văzut alături, tovarășă mai mică,
Pe-o iarbă, cum își duce necazul o furnică,
Precum nici ea într'ânsul n'a bănuț un zeu.

Și-acum când noaptea șterge furnică, om și zare,
Nici unul nu presimte în cer pe Dumnezeu
Ce ară, orb ca dâșii, întinsa înstelare.

SCOICA

Din țara fabuloasă cu crânguri de polip,
Cu flori ca pietre scumpe încremenind pe stâncă,
Pe-un țărm, pe care valul îl bate și'l manâncă,
Copil, zării o scoică svârlită pe nisip.

O, de-aș putea în mine din nou să înfirip
Fiorul de atuncia, mirarea mea adâncă
De-a prinde'n scoica mută ca o șoptire încă
De ape nevăzute, de valuri fără chip;

Și noaptea, cu urechea pe scoică, depărtat
Să tot aud, pe plaja tăcută a visării,
Urcând, urcând vuirea și murmurile mării...

Dar ce copil de veghie la geamul alb de stele,
Va fi, purtându-mi versul în suflet incrustat,
Misterioasa scoică a nemuririi mele ?

OBLONUL

Când pentru mine ceasul de somn bătuse iar,
Când lampa din odaia copilului eşise,
Lăsându-mă în umbra obloanelor închise,
Ducând cu dânsa ziua cu chip familiar,

Când, singur pe al nopții necunoscut hotar,
Simțiam — cu ce durere ! — că tot mă părăsise
Și adormiam departe de ce avusem, mi se
Umpleau de lacrimi ochii și pieptul de amar.

Dar mă treziam deodată zâmbind în dimineață,
Căci deschizând oblonul, părinții mei cu'n semn
Imi dăruiau o lume de-azur și de verdeață.

Azi mă gândesc la noaptea coșciugului de lemn,
La Tatal meu din ceruri, la mâna ce-o să vie
Să mi dea, crăpând mormântul, lumina pe vecie.

PLOPUL

Născut din țarină spre cer se-avântă
Ca un izvor de ramuri și de foi...
Și doru' l mână, norilor: spre voi,
Dar lutul rădăcina'i înmormântă.

Vioară e — și'n vântul serii cântă :
Ce suflet plânge în buștean greoi ?
Ce gând de aur pierе prin noroi,
Căzându-i frunza, aripa lui frântă ?

Când va suna a Morții grea secure,
Atuncia doar, din iemnu de pădure,
Din flacări fumul alb o să învie

Plutind senin pe-al cerurilor larg...
Sunt, Doamne, plopul cel legat de glie
Împins spre infinit ca un catarg.

DESROBIRE

Oraşul se scufundă şi ori-ce deal dispare...
Şi nu e trup să'nchidă azi sufletu mi păgân.
Am lepădat prin moarte a carni graniţare!
Sunt vânt ce se ridică în bucurie mare,
Sunt deslegat, sunt slobod, sunt singuru-mi stăpân.

O, voluptatea vieţii scăpate de fiinţă,
Zeeasca mulţumire de-a nu mai fi pământ!
Un fluture ce lasă a larvei neputinţă
Şi fâlfăe din aripi un sbor de biruinţă,
Cunoaşte îmbătarea de-a fi şi el ce sunt.

Văzduhuri, care treceți nesupărate'n mine
Și mă purtați prin aer vibrând ca un catarg,
O, vânturi curgătoare ca sângele din vine,
Mă arde'n piept suflarea puterilor divine,
Ce lumi intruchipate le'mbracă și le sparg.

Iubito de pe vremuri, nu plânge la fereastră,
Nu aștepta la geamuri cu ramuri lungi să bat..
E cerul prea aproape, e umbra prea albastră,
Ca să' mi aduc aminte de tânguirea voastră,
Femei, în care visu-mi în van s'a căutat.

Pădurea răslețită pe patru văi, mă chiamă.
Mireasa îmi întinde verzi brațe. — Eu le frâng,
Mă'nfașur, gol, în frunze pletoase ca o coamă.
O, nu credeam să fie sicriul de aramă
Ambălsămata pace a nopților de crâng.

O, nu visam nici somnul și nici redeșteptarea
În mângăeri de ramuri și de tulpine vii...
Dar când lumina rupse înflăcarată zarea,
Spre focul tău, o, soare, mi-am luat înăripirea,
Purtând în mine cerul cu mii de ciocârlii.

Aci se închide Grădina între Ziduri

PORUMBIILEI MORTII

1916—1917

DOI OAMENI STAU...

Pe cerul serii infloresc lalele
Cu câte-o stea de aur în potir.
Tranșeele veghiază paralele
La nesfârșit ca guri de cimitir.

Doi oameni stau cu gând să se omoare.

In două case, 'n două limbi, deodată,
In geam cu crinul lunei, doi copii,
La fel in cămăsuța lor curată,
Se roagă, Doamne, tatăl lor să'l ții.

Doi oameni stau cu gând să se omoare.

Și'n două case, două mame plâng
Și la icoane îndurare cer..
In zori. Atac. Tranșeele se frâng
Sub sângerarea unui singur cer.

Alți oameni stau cu gând să se omoare.

SOLDAȚI DE PLUMB...

Soldăți de plumb... o, toată copilăria, când
Cu blonde plete, hatmani, desfășuram grămadă
Eroii fără moarte, uitați în câte o ladă,
Viteji fără teamă în nemișcatul rând.

Iar noi, copii cu săbii de lemn, porneam la sfadă,
Purtând ca steag ștergare în soare fluturând.
Ce trântă, ce bătae sub duzii din livadă!
Și după bătălie câți morți fugeau răsând...

O, unde ți-e războiul, nevinovată vreme !
Acuma lupta urlă și rana ruptă geme
Și *morții* mor aevea iubirilor din țară.

Ce zeu-copil se-apeacă pe oameni-jucarii
Și seara, răsturnându-i în negrele cutii,
Ingroapă în tranșee păpușile de ceară ?

... PĂPUȘILE DE CEARĂ

Soldați de plumb, eroii copilăriei, când
Visam pe Moș Crăciunul și magica-i cutie,
Din care, ca din basme, oștiri o să ne vie
Pe mese, pe covoare, isbânzile ducând,

De ce la voi colindă nostalgicul meu gând ?
Nu vine iar Crăciunul cu blânda lui solie ?
Nu ne sosește astăzi bătrânul mag, purtând
In sacul său de vrajă aceeaș jucărie ?

O, câte lănci și săbii, și câte puști el scoate !
Ce multe tunuri lasă pe dealuri, pe câmpii !
La toți le'mparte Moșul și, darnic, nu socoate,

Iar pentru-acei ce încă nu sunt sătui să ceară
Soldați ca să încingă frumoase bătălii,
Desgroapă din tranșee păpușile de ceară.

PORUMBIEII MORȚII

Pictorului Al. Romano
ncaș de un *Taube* german.

Brumate cu geruri de stele,
Dorm stepele cerului sus.
Să treci sburător peste ele —
O, suflete, visul nespus !

Dar pasărea iat'o măiastră
Ursită prin calcul-și fier —
Că sparge a nopții fereastră
Și urcă pe miticul cer.

Prea strâmt pentru om fu pământul ?
Dorința de aripi, prea grea ?
Privește... Iși lasă mormântul
Și stelele toate le vrea.

Pe orașul cu inimi deschise,
Ce doarme în clarul lunar,
Rotesc porumbieii ca vise...
Mai albi pe al nopții cleștar.

Cu pene de îngeri de pază,
Spre case se lasă ușor.
La geamuri un suflet visează
Vrăjit de fantasticul sbor.

O, suflete, iată solia !
Primește-o : îți vine de sus...
Din ceruri coboară frăția
Pe aripe dragi lui Isus.

Ce țipete cer răsbufare?
Ce clopote'n umbră se frâng?
Pe când porumbieii în zare
A morții aripă o strâng.

Durerea ce n'are măsură,
O, suflete, te-a măsurat.
Privește — de poți fără ură —
La frații cu piept sângerat.

Privește la fața lor suptă,
Și uită și biblicul stol
Și răiul și visul — când ruptă
Scriptura-i de-al morților sol.

Act se sfârșesc Porumbieii Morții

CUPRINSUL

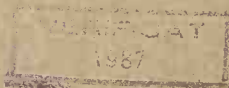
Grădina între Ziduri

	<u>Pe.</u>
Inscripție pe poarta grădinii	7
Solia Căprioarei.	9
Balta	11
Soror Sancta, Mater Dolorosa...	13
Logodnă mistică.	15
Trei îngeri sboară...	19
Ca să suim la tine.. . . .	21
Seară la Miorcani	23
Poruncă.	27
Clopote sună.. . . .	29
Mănăstire	31
Satan	33
Narcis.	37
Leda și Lebăda	41
Leda	45
Helladă	47
Unei amfore.	49
Aci sosi pe vremuri...	51
Steaua.	53
Cina cea de taină	57
Jucării.	59
Noaptea scade.	63

	<u>Pg.</u>
Femeea pe pajiste.	65
Septembrie	67
In luna in care pălesc trandafirii...	69
In <u>pare</u>	71
+Toamnă.	73
Balada toamnei	75
Copil de odinioară.	79
Privin luccafărul	81
Furnica	83
Scoica.	85
Oblonul	87
Plopul.	89
Desembre	91

Porumbieii Morții

Doi oameni stau.	97
Soldați de plumb.	99
... Păpușile de ceară.	101
Porumbieii morții	103

*S'a tipărit din Grădina între Ziduri o ediție
pentru bibliofili, numerotată dela 1—200, cu
ilustrații de Jac Martin - Ferrières, de către
Frazier-Soye, maștrii tipografi la Paris în 1919.*

Lei 11

35

~~12/25~~

54/20

L.
83

22280 20

Amplasamentul Nr. 4
Lei 35

DE ACELAȘ AUTOR

Povestea celui din urmă Sfânt — Paris — „A la Belle Edition“ (Hors commerce).

Visări Păgâne, poezii — editura Cărțile Albe — Minerva 1912, epuizat.

Eternități de-o Clipă, poezii — Flacăra 1914, epuizat.

Iubita de Zăpadă — Tipografia Iohescu — 1915.

Amăgiri, poezii — editura C. Banu — Flacăra 1916.

Sub tipar

Poezia Toamnei — o anthologie a toamnei.

Ca să apară în curând

Bătrânii — poem.

Lanternă Magică — mici poeme în proză.

Prețul Lei 5. —

C.T.C.5